

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2007 - Nr. 66.

VRAGEN van GroenLinks van de heren M.T. Gijsbertsen en D. de Haan betreffende kolencentrale Essent.
(Binnengekomen: 29 oktober 2007.)

Nederlandse en Duitse energiebedrijven willen in de komende jaren vijf nieuwe kolencentrales bouwen. Kolencentrales zijn sterk vervuilend. De vijf nieuwe kolencentrales zullen bij elkaar een jaarlijkse CO₂-uitstoot hebben die vergelijkbaar is met de uitstoot van alle auto's die in Nederland rondrijden. Daarnaast komen ook veel andere vervuilende stoffen vrij bij de verbranding van steenkool als NO_x, SO₂ en fijnstof. NO_x en SO₂ dragen bij aan de verzuring van de bodem (zure regen) en fijnstof is schadelijk voor de gezondheid van met name kinderen, ouderen en mensen met luchtwegproblemen.

Extra zuur is dat we die kolencentrales helemaal niet nodig hebben. Nederland heeft genoeg stroom. Alle extra stroom die de kolencentrales produceren is bedoeld voor de export. De energiebedrijven zeggen dat ze de vervuilende CO₂ die de centrales gaan produceren, opslaan onder de grond. Ze hebben echter nog geen idee hoe dit zou moeten. Opslag is een zeer onzekere optie.

Het stadsbestuur van Groningen heeft de ambitie om van Groningen de duurzaamste stad van Nederland te maken en energieneutraal in 2025. Speerpunt is onder andere forse energiebesparing en gebruik van duurzame energiebronnen. Datzelfde stadsbestuur is aandeelhouder van energiebedrijf Essent. Essent heeft het voornemen om een kolencentrale te bouwen in Geertruidenberg. Het College zou als aandeelhouder haar invloed kunnen gebruiken om te proberen investeringen in deze kolencentrale te voorkomen.

Het brengt ons tot de volgende vragen:

- 1) Deelt het college de opvatting dat de bouw van een nieuwe kolencentrale door Essent op gespannen voet staat met het beleid gericht op duurzame energieopwekking en energiebesparing?
- 2) Is het college bereid als aandeelhouder van Essent om stelling te nemen tegen het voornemen tot de bouw van een kolencentrale bij Geertruidenberg?
- 3) Is het college bereid om samen met andere gelijkgestemde aandeelhouders van Essent de bouw van een kolencentrale bij Geertruidenberg tegen te houden?

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

Groningen, 27 november 2007.

Overwegingen GroenLinks, een samenvatting.

Nederlandse energiebedrijven willen in de komende jaren nieuwe kolencentrales bouwen. Kolencentrales zijn, vanwege de hoge CO₂ uitstoot, sterk vervuילend. Bovendien komen bij de verbranding van steenkool ook andere vervuילende stoffen vrij zoals NO_x, SO₂ en fijn stof. NO_x en SO₂ dragen bij aan de verzuring van de bodem en fijnstof is schadelijk voor de gezondheid van vooral kinderen, ouderen en mensen met luchtwegproblemen.

GroenLinks stelt, dat we de kolencentrales niet nodig hebben omdat Nederland genoeg stroom heeft en de extra stroom die de kolencentrales produceren bedoeld is voor de export. Verder zet GroenLinks vraagtekens bij de opslag van de vervuילende CO₂ in de grond.

Het bestuur van de stad Groningen wil van Groningen de duurzaamste stad van Nederland maken én energieneutraal zijn in 2025, door energiebesparing en gebruik van duurzame energie. De gemeente Groningen is aandeelhouder van het energiebedrijf Essent en Essent heeft het voornemen om een kolentrale te bouwen in Geertruidenberg. GroenLinks zou graag zien dat het college van B&W als aandeelhouder haar invloed gebruikt om te proberen de bouw van de kolentrale te voorkomen.

Toelichting beantwoording vragen GroenLinks.

Kolencentrales.

Steenkool is een vervuילende brandstof. Dat is in Nederland één van de redenen geweest om over te schakelen op aardgasgestookte centrales die minder CO₂ en andere luchtverontreinigende stoffen uitstoten. In tegenstelling tot olie en aardgas is de voorraad steenkool wereldwijd groot. De schatting is dat we er tussen 100-200 jaar mee vooruit kunnen, maar dat hangt ook af van de groeisnelheid van de, grote hoeveelheden steenkool gebruikende, Aziatische economieën. Dat de voorraad steenkool groot is betekent, dat het relatief goedkoop is en economisch aantrekkelijk als brandstof voor centrales.

Om de rookgassen van kolencentrales te reinigen en de emissie van luchtverontreinigende stoffen, NO_x, SO₂ en fijn stof, terug te dringen bestaan er filtertechnieken. Maar ondanks deze technieken blijven kolencentrales méér verontreinigen dan gasgestookte centrales.

In principe kan CO₂ uit de rookgassen worden afgevangen. Maar afvang en (ondergrondse) opslag van CO₂ is in de praktijk nog geen haalbare en uitvoerbare oplossing. Het proces van afvang en opslag kent nog veel (technische en veiligheids)-onduidelijkheden, is duur en kost bovendien ook zelf energie.

Gemeentelijke aandelen Essent.

De gemeente Groningen bezit 1,19% van de aandelen van het energiebedrijf Essent. Wij zijn samen met ander gemeenten in de provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel en Flevoland vertegenwoordigd in de Vereniging Gemeentelijke Aandeelhouders Noord-Nederland binnen Essent: de Vegann. De Vegann bezit ongeveer 9% van de aandelen van Essent. Daarmee behoren we tot één van de elf

aandeelhouders van Essent. De andere (groot)aandeelhouders zijn: de provincies Noord-Brabant 31%, Overijssel 19%, Limburg 16%, Groningen 6%, Drenthe 2% en Flevoland 0,2%; de Vereniging Gemeentelijke Aandeelhouders Limburg: de Vegal 9,5%; en de gemeentes Den Bosch 3,5%, Tilburg 3,5 % en overige Brabantse gemeentes 0,5%. De gemeente is dus een kleine aandeelhouder, ook in Vegannverband.

Essent.

Essent is een niet-beursgenoteerde NV, opgericht in 1999 en produceert elektriciteit en warmte, verwerkt afval, handelt internationaal in energie, brandstof en emissierechten. Het is de grootste Nederlandse producent van duurzame energie, opgewekt in verschillende centrales en productie-installaties. Op dit moment bezit Essent één kolencentrale, de bekende Amercentrale, die wordt bijgestookt met biomassa en houtgas. Verder bezit Essent centrales die op aardgas, plantaardige olie, restgassen etc. lopen, maar ook die gebruikmaken van warmtekracht, wind- en zonne-energie. Op rij met vermelding van de grond-/brandstof:

Amercentrale:	steenkool/aardgas, biomassa en houtgas.
Clauscentrale:	aardgas en plantaardige olie.
Centrale Moerdijk:	aardgas en stoom uit de naastgelegen afvalverbrandingsinstallatie.
Centrale Swentibold:	aardgas en restgassen van DSM.
Centrale Cuijk:	biomassa (snoeihout SBBbeheer en plantsoenen, resten houtindustrie).
Warmtekrachtcentr.:	7 onbemande centrales in Bergen op Zoom, Eindhoven, Enschede, Erica, Helmond, Den Bosch en Klazienaveen, waarvan de warmte die vrijkomt bij stroomopwekking wordt gebruikt voor verwarming.
Windparken:	11 windparken met 300 windturbines verdeeld over Nederland.
Waterkrachtcentrales:	2, één bij Gramsbergen (Vecht) en een grote bij Linne (Maas).
Zonnecentrales:	2, één in De Wijk, één in Annen.

Daarnaast is Essent voor de helft eigenaar (met Delta NV) van de kerncentrale in Borssele.

Politiek en economie.

Het kabinet Balkenende heeft dit najaar bevestigd dat het niet zal meewerken aan een tweede kerncentrale in Nederland. Het bouwen van een kerncentrale zonder overheidssteun is niet rendabel.

Het kabinet heeft ook besloten de bestaande kerncentrale in Borssele open te houden tot 2023 en niet zoals was voorzien tot 2013. Dit besluit is genomen om een claim van 1 miljard euro van de eigenaren te voorkomen, maar ook omdat het jaarlijks een CO₂-besparing oplevert, waarmee we aan onze internationale verplichtingen kunnen voldoen.

Gegeven deze politieke context heeft Essent voor de bouw van een kolencentrale gekozen. Steenkool is in ruime mate voorradig en dus goedkoop, steenkool wordt in relatief stabiele regio's gewonnen, bovendien is de prijs onafhankelijk van de olieprijs. Dat betekent dat Essent de productiekosten binnen de perken kan houden en aan de toenemende vraag naar energie kan voldoen. De centrale die Essent wil

bouwen in Geertruidenberg zal een hoger rendement hebben dan bestaande centrales (46% tegen 30%) en bovendien, net als de Amercentrale in Geertruidenberg, geschikt zijn voor de bijstook van biomassa.

Deze week kwam in het nieuws dat Essent samen met de ontwikkelingsorganisatie Solidaridad en het producentenbedrijf Fair Biomass onderzoekt of voor de Amercentrale, koffieschillen kunnen worden gebruikt. De drie organisaties verwachten in 2012 met deze koffieschillen 100.000 huishoudens van groene, duurzame stroom te kunnen voorzien.

Beantwoording.

Op grond van vorengenoemde informatie beantwoorden wij de vragen als volgt:

1. Het college deelt de opvatting dat de bouw van een nieuwe kolencentrale door Essent op gespannen voet staat met het beleid gericht op duurzame energieopwekking en energiebesparing.
2. en 3. Het college is bereid om in een brief aan de Vegann te laten weten dat de gemeente Groningen terughoudend is als het gaat om de bouw van nieuwe kolencentrales, vanwege de hoge CO₂-uitstoot en de daaraan gerelateerde maatschappelijke kosten.

In de brief aan de Vegann willen wij aan de Noord-Nederlandse aandeelhouders voorstellen om in een aandeelhoudersvergadering het onderwerp kolencentrale te agenderen in relatie tot de uitgangspunten van duurzame energie en duurzame ontwikkeling.